සියලුම හිමිකම් ඇවිරිණි / All Rights Reserved

වයඹ පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව

Provincial Department of Education - NWP

11 S I,II

පළමු වාර පරීක්ෂණය - 10 ශ්‍රේණිය - 2020

First Term Test - Grade 10 - 2020

බුද්ධ ධර්මය - පිළිතුරු පත්‍රය

I පත්‍රය

ප්‍රශ්න අංකය	පිළිතුරු අංකය	ප්‍රශ්න අංකය	පිළිතුරු අංකය	ප්‍රශ්න අංකය	පිළිතුරු අංකය	ප්‍රශ්න අංකය	පිළිතුරු අංකය
1	3	11	4	21	3	31	2
2	2	12	2	22	3	32	4
3	4	13	3	23	1	33	2
4	3	14	1	24	2	34	3
5	1	15	3	25	4	35	2
6	2	16	3	26	1	36	4
7	4	17	2	27	3	37	1
8	1	18	4	28	4	38	2
9	3	19	3	29	3	39	4
10	1	20	4	30	1	40	1

II පත්‍රය

(1) (i) යශෝධරා / භද්දකච්ඡායනා / බිම්හා දේවිය / රාහුල මාතා

(ii) සමථ / චිත්ත / සමාධි / භාවනා

විදර්ශනා / විපස්සනා / ප්‍රඥා / ත්‍රිලක්ෂණ / තිලකුණු භාවනාව

(iii) රහසක් පව් නොකොට - කෙලෙසරයනුත් දුරු කොට

නිසි වූයෙන් පුදට - අරහ යන නම කියති මුනිඳුට

(iv) සප්ත සමාපත්ති - ආලාර කාලාම

අෂ්ට සමාපත්ති - උද්දකරාමපුත්ත

(v) මහනුවර සූරියගොඩ විහාරය

(vi) කුසල් දම් වැඩි දියුණු කරන මානසික අභ්‍යාසය භාවනාවයි.

(vii) ස්වර්ණකාර හිමි

(viii)
* මදයට හා ප්‍රමාදයට හේතුවන මධ්‍යසාර ගැනීම
* නොසුදුසු වේලාවන්හි මං මාවත්වල සැරිසැරීම
* නැටුම්, ගැයුම්, වැයුම්හි ලොල් බව
* සූදුවෙහි යෙදීම
* පව්ටු මිතුරන් ඇසුර
* අලසකමින් කල් ගෙවීම

(ix) ලෝවාමහාපාය / ලෝවාමහා ප්‍රාසාදය

(x) කාමච්ඡන්ද, ව්‍යාපාදය, ථිනමිද්ධ, උද්දච්ච කුකුච්ච, විචිකිච්ඡා

(2) (i) * වැදගත් තීරණ ගැනීමේදී සිතා විමසා බලා කටයුතු කිරීම.
* ගුරුවරයා උගන්වන සියලු ශිල්ප ශාස්ත්‍ර මැනවින් කඩිනමින් ප්‍රගුණ කිරීම
* කීකරු බව
* කාරුණික බව
* උගන්වන දේ හොඳින් ධාරණය කර ගැනීම
* මෙත් සිතුවිලිවලින් යුතු වීම.
* නිර්භීත බව

(ii) මහල්ලෙක් / ලෙඩෙක් / මළමිනියක් / පැවිදි රුවක්

(iii) ශිෂ්‍ය ජීවිතයක් සාර්ථක කර ගැනීම සඳහා අභියෝග ජය ගැනීම අවශ්‍ය ගුණයකි. ශිෂ්‍ය ජීවිතයක් ගත කළ සිදුහත් බෝ සතුන්ට ශිල්ප හැදෑරීම, සතර පෙරනිමිති දැකීම, නිබ්බුත පද ඇසීම, පස්කම් සුව අත්හැරීම, පියරජුගේ අපේක්ෂාවන් ඉටු කිරීම ආදී විවිධ අභියෝගයන්ට මුහුණදීමට සිදුවිය. උපතේදී මවගේ වියෝව සිදුවුවත් ශිල්ප හැදෑරීම සඳහා එය බාධාවක් කර නොගනී. එම අභියෝග ජය ගැනීමට අධිෂ්ඨානයෙන් හා කැපවීමෙන් නිවැරදි මාවතක ගමන් කිරීමට එතුමාණෝ සමත් වූහ. එය ශිෂ්‍යයින්ට ආදර්ශයකි. (පළමු පාඩමේ පිටු අංක 02 ට අනුව සමස්ථය සළකා ලකුණු ලබා දෙන්න.) (ලකුණු $2 + 3 + 5 = 10$)

(3) (i) උට්ඨානවතෝ සතිමතො
සුචිකම්මස්ස නිසම්මකාරිනෝ
සඤ්ඤතස්ස ච ධම්මජීවිනෝ
අප්පමත්තස්ස යසෝභිවඩ්ඪති

(ii) උත්සාහයෙන් ද, නිවැරදි සිහියෙන් ද යුතු නිදොස් දේ විමසා බලා කරන තැන්පත් දැහැමි දිවි පැවතුම් ඇති නොපමා වූ පුද්ගලයාගේ කීර්තිය මනාව වැඩේ.

(iii) ශිෂ්‍ය ජීවිතයේ සාර්ථකත්වය සඳහා මෙම ගාථාවේ සඳහන් කරුණු 7 යොදාගත හැකි ආකාරය පෙන්වා දිය යුතුයි. උත්සාහවන්ත බව, එළඹ සිටි සිහිය, පිරිසිදුව කටයුතු කිරීම, ඥාණයෙන් පිරික්සා සිතා විමසා කටයුතු කිරීම, හික්මීම, දැහැමිව ජීවත් වීම, අප්‍රමාදී බව, (10 ශ්‍රේණිය පිටු අංක 43 ට අනුව සමස්ථය සළකා ලකුණු ලබා දෙන්න. (ලකුණු $2 + 3 + 5 = 10$)

(4) (i) සිරිත් (සාමාදානය) / විරිත් (විරමණය)

(ii) * මහත් වූ භෝග සම්පත් අත්පත් කර ගැනීම
* කීර්තිය පැතිරීම
* ඕනෑම පිරිසක් මැදට නිර්භයව එළඹීමට හැකි වීම
* සිහි මුළා නොවී කළුරිය කිරීම
* මරණින් මතු සුගතියෙහි උපත ලැබීම

(iii) සිල් රැකීමේ ආනිසංසයක් ලෙස මහත් වූ භෝග සම්පත් අත්පත් කර ගැනීමට හැකි බව බුදුරදුන් පෙන්වා දී තිබේ. සිල්වල් පුද්ගලයා එළඹ සිටි සිහියෙන් කටයුතු කරමින් භෝග විනාශයට හේතුවන කරුණු 06කින් ඉවත් වේ. ඔහු දුසිරිතෙන් වැළකී සුසිරිතෙහි යෙදෙන බැවින් ධනය වර්ධනය වේ. දිළිඳුකමද දුරු වෙයි. පංච දුෂ්චරිතයෙන් වැළකී සදාචාර සම්පන්න වීම ලෞකික දියුණුවට හේතු වේ.

සීලයෙහි ආනිසංසයක් ලෙස මරණින් මතු සුගතියෙහි උපත ලැබීමට හැකි බව පෙන්වා දී තිබේ. සීලය වනාහි සමාධිය කරාත් සමාධිය ප්‍රඥාව කරාත් ප්‍රඥාව ඤාණය හා විමුක්තිය කරාත් පුද්ගයා මෙහෙයවන හෙයින් එය ලෝකෝත්තර දියුණුවට හේතු වේ. (පිළිතුර සමස්ථයක් ලෙස සළකා ලකුණු ලබා දෙන්න) (ලකුණු $2 + 3 + 5 = 10$)

(5) (i) ඉන්ද්‍රිය සංවරය / සති සම්පජඤ්ඤය / සන්තුට්ඨිතා

(ii) * ලෝභ, ද්වේශ, මෝහ ආදී කෙළෙස් සිතුවිලි පාලනය වේ.
* ධාරණ ශක්තිය වැඩි වේ.
* පොත පත පාඩම් කිරීමේදී වෙනදාට වඩා පහසුවක් දැනේ
* සිතෙහි තෘප්තිමත් ස්වභාවයක් ඇති වේ.
* අසහනය නැති වී ප්‍රසන්න පෙනුමක් ඇති වේ.
* කායික රෝග පීඩා අඩුවීමෙන් නිරෝගී වේ.
* සිත විසිරී යාමට නොදී එකග කර ගැනීමට උපකාරී වේ.

(iii) මිනිස් මනස විපරිත කරන්නා වූ අසංවර කරන්නා වූ කරුණු පංච නීවරණ ලෙස හඳුන්වයි. මනස විපරිත වූ කල්හි සිතෙහි අසහනය හට ගනී. වැරදි සංකල්පනාවට යොමු සිත මිනිසා නොමගට යොමු කරයි. හරි වැරැද්ද තෝරා ගැනීමට එය පුද්ගලයාට බාධාවකි.

සිතෙහි ස්වභාවය හා සිත කිළිටි කරන නීවරණයන්ගේ ස්වභාවය හඳුනාගත් තැනැත්තා සිත යහපතෙහි යොදවයි. පාපාකාරී සිතුවිලි ප්‍රහාණය කොට කුසල් සිතුවිලි වර්ධනය කරයි ඒ සඳහා උපකාරී වන්නේ භාවනාවයි. භාවනාව වූ කල්හි කුසල් දහම් වැඩි දියුණු කිරීමේ මානසික අභ්‍යාසයකි. (10 ශ්‍රේණියේ 04 පාඩම ඇසුරින් පිළිතුරු සකස් විය යුතු ය.) (ලකුණු $2 + 3 + 5 = 10$)

(6) (i) * ගිහියා පවින් වලක්වා කුසලයෙහි යෙදවීම.
* පිංකම් පිළිබඳ චාරිත්‍ර වාරිත්‍ර ඉටු කිරීම.
* අවමංගල්‍ය අවස්ථාවල ආගමික වතාවත් ඉටු කිරීම
* ධර්මාවබෝධයට සාරගර්භ අනුශාසනා, ධර්ම දේශනා පැවැත්වීම.
* පුද්ගලයාගේ අධ්‍යාත්මික සංවර්ධනයට මග පෙන්වීම.

(ii) 10 ශ්‍රේණිය 02 වන පාඩම ඇසුරින් පිළිතුරු සකස්වී තිබිය යතුය.

(iii) බුදු සසුනේ පැවැත්ම සඳහා බුද්ධ, ධම්ම, සංඝ යන ත්‍රිවිධ රත්නය ම පැවතිය යුතු අතර ඉන් එක් රත්නයක් හෝ නැති වී යාම තුළින් ශාසනය අභාවයට යයි. බුදුරදුන් දේශිත සද්ධර්මය ආරක්ෂා කරන්නේ සංඝරත්නයයි. සසුනට විපත් සිදුවන අවස්ථාවල ගිහි පැවිදි දෙපාර්ශ්වයම දැනුවත් කර සසුන රැක බලා ගැනීමට කටයුතු කරන මුරදේවතාවුන් හෙයින් සංඝ රත්නය රැක ගැනීම බුදු සසුනේ චිරස්ථිතියට හේතු වේ. (පිළිතුරු සමස්ථයක් ලෙස සළකා ලකුණු ලබා දෙන්න) (ලකුණු $2 + 3 + 5 = 10$)

(7) (i) *<u>වැලිවිට සරණංකර හිමි</u>*

1698 ජුනි 18 දින තුම්පනේ වැලිවිට ගමේ කුළතුංග බණ්ඩාර නමින් උපත ලබා වයස අවුරුදු 16 දී පැවිදි බිමට පත් විය. බොහෝ දුෂ්කරතා මැද සිංහල, පාලි, සංස්කෘත කාව්‍ය ශාස්ත්‍රය පිළිබඳ ඉගෙනිම ලැබීය. එකල උපසම්පදාව පවා අහිමි විය. පිරිහී ගිය භික්ෂු සමාජය දුරලා යළි උපසම්පදාව ඇති කොට ශාසනය ආරක්ෂා කර ගැනීමට උන්වහන්සේ මුල් විය. මේ නිසා කීර්ති ශ්‍රී රාජසිංහ රජු සංඝරාජ පදවියෙන් පුදනු ලැබීය. ''උඩගු නොව මහණ'' යන නිහතමානී බවින් ක්‍රියා කළ උන්වහන්සේ මුනිගුණ අලංකාරය, සාරාර්ත සංග්‍රහය, රත්නත්‍රය ප්‍රණාම ගාථා සන්නය, සතර බණවර සන්නය ආදී පොත් පත් ලියමින් ධර්ම ශාස්ත්‍රීය සේවාවක නිරත වී සිට 1778 ඇසළ පොහෝ දින අපවත් විය.

(ii) <u>*අරහං ගුණය*</u>

බුදුන් වහන්සේ රහසින්වත් පව් නොකළ හෙයින් ද, සියළු කෙළෙස් සතුරන් දුරු කළ හෙයින් ද, ලෝ වැස්සාගේ ආමිස පූජා, ප්‍රතිපත්ති පූජා ලැබීමට ඉතාමත් සුදුසු වූ හෙයින් ද සංසාර චක්‍රයාගේ අර සිඳලූ හෙයින් ද අරහං නම් වන සේක.

(iii) <u>*විදර්ශනා භාවනාව*</u>

යථාර්ථය හෙවත් ඇත්ත ඇති සැටියෙන් මනා ණුවණින් විශේෂයෙන් දැකීම විදර්ශනා යන්නෙන් අදහස් වේ. ''විසේසේන පස්සතිති විපස්සනා'' විශේෂ වශයෙන් බලයි. දකියි. යන තේරුමෙන් විපස්සනා යයි කියනු ලැබේ. රූප, වේදනා, සංඥා, සංඛාර, විඤ්ඤාණ යන පංච උපාදානස්කන්ධය අනිත්‍ය, දුක්ඛ, අන්ත්ම වශයෙන් බලන බැවින් ඒ ත්‍රිලක්ෂණ භාවනාව ලෙසද හඳුන්වයි.

(iv) <u>ත්‍රිලක්ෂණය</u>

සියලු සංස්කාර ධර්මයන්ගේ අනිත්‍ය, දුක්ඛ, අනාත්ම බව ත්‍රිලක්ෂණය ලෙස හඳුන්වයි. සම්බුදු කෙනෙකුන් ලොව පහළ වන්නේ අකුරු 8 කින් යුතු පද 3 ක් දේශනා කිරීමට ය. (අට්ඨක්ඛර තීනි පදා සම්බුද්ධේන පකාශිතා)

(10 ශ්‍රේණියේ 5 වන පාඩම 31 වන පිටුවට අනුව සමස්ථය සළකා ලකුණු ලබා දෙන්න)

(ලකුණු $5+5=10$)

හෝ

ලෝකය හා සත්වයා පිළිබඳ අනිත්‍ය, දුක්ඛ, අනාත්ම යන පොදු ලක්ෂණ 3 ත්‍රිලක්ෂණයයි. අනිත්‍ය යනු වෙනස්වන ස්වභාවයයි. කැඩෙන බිඳෙන සුළු බවයි. සදා කල්හි නොපවත්නා බවයි. දුක්ඛ නම් දොම්නස් සහගත පීඩාකාරී අතෘප්තිකර ගතියයි. අනාත්ම නම් මමය. මාගේ ය. යනුවෙන් වෙනස් නොවන සදාකාලික ආත්මයන් වශයෙන් ගත හැකි යමක් නැති බවයි. (ලකුණු $2+3+5=10$)